

našega sunčanoga sustava. Nadalje niti je neshvatljivo niti nevjerovatno, da je za proizvod svijeta, koji je u svim pojedinostima sposoban za pravilan razvitak organskoga života, kako se najsavršeniji javlja u čovjeku, bio potrebit užasan i zapleten universum kao onaj, koji spoznadosmo, da postoji oko nas". (Str. 287.).

Tako Wallace kao moderni biolog, tako engleski astronomi. Njima uza svu modernost nije čovjek malena olinja u svemiru ni misao na njegovo prvenstvo „Kaligulina megalomanija“. — A kad se čovjek i samo u svjetlu zdrave filozofije, — da o vjeri ni ne govorimo, — sjeti silne veličine i divske snage svoga duha i onoga „mikrokozma“, koji takovom lakoćom obuhvata svemir, kad se sjeti još i onoga veličanstvenoga moralnoga svijeta, koji on u sebi mora da gradi promatrajući i upotrebljujući stvorenja, kad se sjeti, da je svemir vazda maleno djelo golema Graditelja, onda većim pravom pita: Zašto je za tolikoga čovjeka stvoren tako malen svijet nego: Zašto je za tako malena stvoren toliki univerzum?"

Međutim i um, a još bolje vjera odgovara kratko i dostojno: Dosta je i ovaj svemir, jer i ova „nebesa pripovijedaju slavu Božju i djela ruku njegovih naviješta nebeski svod“. — To je svrha svemiru, a čovjeku samo početak njegove spoznaje, samo „zagonетка“ i „ogledalo“ one „Istine“, koja će mu se očitovati u drugom životu neposredno „licem u lice“.

Sarajevo.

Dr. A. Buljan.

DVOSTRUKI ALELUJA.

Bašča milja i slasti, zanosni na daleko vidik — uskrano doba. Sred uskrasne bašče stoji novi sveti grob, odiše proljetnim cvijećem . . . Nije više zapečaćena, nijema tvrda ledene

smrti. Otvoren je Kao kroz vrata edenova probija rano-ranka zraka života, jutarnji miris besmrtnosti, i rasprostire se po cijelom svijetu. Iz groba vode putevi na sve strane: na stari Slon, k jezeru tiberijadskom, na goru taborsku, u maslinik. Posvuda na putevima kao živo cvijeće susreću se anđeli glasnici, bogoljubne žene, vjerni učenici. Među njima je uskrsnuo Krist: ali ne više u svagdanjoj odjeći zemaljskog života, nego lak i jasan kao trak nadzemnog svijetla. I On, drugi Adam, dijeli nebeske darove uskrsnuća, ljubavi, radosti i vječnoga života svemu rodu ljudskom.

USKRSNUĆE KRISTOVO.

„Surrexit Dominus vere, alleluia — Uskrsnu Gospod uistinu, slavite Gospoda!“

Sve nas o tom uvjerava. Nepokoleblivo je svjedočanstvo sv. Pisma, svjedočanstvo anđela, pa bogoljubnih žena, svjedočanstvo apostola — ovi dapače sami s početka sumnjaju, poslije se uvjere i propovijedaju veliku istinu uskrsnuća po svem svijetu i potvrđuju svoju propovijed mučeničkom smrću; svjedočanstvo cijelog kršćanstva, njegovo biće i opstanak njegov stoji ili pada s ovom činjenicom (I. Kor. XV. 14.).

Ali Krist je i morao uskrsnuti. Tako su proroci prorekli; tako su navijestili tipovi: Izak, a osobito Jona. Sam Krist čisto je apostollima unaprijed govorio, da će uskrsnuti; što više i Židovima označio je svoje uskrsnuće kao siguran dokaz i znak svoga božanskog poslanja i božanstva. Zato su i sami Židovi očekivali uskrsnuće Kristovo i oči sviju obraćale su se na grob Kristov. Krist je morao uskrsnuti pa je i uskrsnuo — fundamentalna istina, historijska činjenica, dokazana izvanjim i unutarnjim dokazima. „Uskrsnu Gospod uistinu, alleluia!“

Preslavna duša združila se s tijelom. Kao kad sunčani traci prodiru kroz staklo, izade Krist iz groba nepovrijediv ni pečata na grobnom kamenu. Osobine, kojima se blažena duša kao dahom i kao cjelovom besmrtnosti taknu tijela, promijenile ga kao jednim udarcem svega — ono se riješilo svih uslova običnoga života.

Tamna silka zemnog života iščeznu: noćna oluja ispred jutarnje zrake. Boli i muke — tek san. Mir, slatki i trajni, iza duge teške borbe. Bez oblačka, bez prekida širi se slava i blaženstvo. U moru radosti rajske, veselja nebeskog tone preblažena duša, preobraženo tijelo Kristovo. I na sve, koji se Kristu približe, izljuje se radost, mir, utjeha.

USKRSNUĆE NAŠE.

Krist ostaje navlaš još četrdeset dana poslije uskrsnuća na zemlji. A zašto? Da nam bude suputnikom. Zadnji su to koraci zemnog života njegova. Koračajmo dakle s njim i podajmo mu svratlišta bar u srcima svojim kao učenci u Emausu.

Radimo kao bogoljubne žene, koje su pomno tražile Gospoda svojom čežnjom, ljubavi, mislima; radimo kao Petar i Ivan, koji u svetoj nestrpljivosti na prvu vijest o uskrsnuću pohitješe grobu pretječući brzinom jedan drugoga. Pa i sveti anđeli daju nam izgled. Već rano u zoru nadoše žene anđele, gdje stražu straže i bogoljubno prekršivši ruke sjede na svetom grobu zadubeni u otajstvo uskrsnuća. To više moramo mi razmatrati otajstva, jer sa poglavito i u pivom redu za nas i za naš spas.

„Aleluja“ — izraz uskrsne radosti i veselja; poklik najveće, vjekom trajne radosti. Nebo i zemlja, ljudi i anđeli: sve se rzuđe. Navlastito uskrsnom vremenu pristaje radost, radinost, revnost u dobrim djelima. Sve se kreće, miče, puno ljubavi u apostolskom kolegiju od uskrsnuća Kristova kao pčele u košnici lijepog pramaljetnog dana, kada je uništila matiča, mlada kraljica. Kraljica je radost, ljubav, volja raditi za Gospoda našega. On je za nas radio i trpio, umro i uskrsnuo, da mi s njim i za nj živimo. To je karakter uskrsnog doba. Već na Veliku subotu, kada se pred crkvom iskrene kremenom vatra, zapali i veje i vatra blagoslivlje, prosi se milost, da budemo u sveto uskrsno vrijeme nebeskim čežnjom razspaljeni. To neka bude pravo uskrsno slavlje: u srcu nevinost, mir, radost, svetost.

Zato i vidimo u svakoj župnoj crkvi za cijelo uskrsno doba veliku uskrsnu svijetlu gdje gori i svijetli. Ova je uskrsna svijetla lanoti ognjeni stup, što je Izraelcima svijetlio po noći, kad su prelazili preko Crvenog mora, a progonitelje neprijatelje potapao u talasima. Ona je nadasve slika uskrsloga Spasištelja, lijepa zvijezda Danica, koja raz eseljuje i nikada ne gasne; ona je slika naša, srca našeg. — Uskrsna svijetla pozdravlja svaki dan novim plamenom radošću: katoličko srce neka ide svako jutro u susret Gospodu novom ljubavi i revnošću i neka izgara u radosnom radu.

* * *

I sama priroda, koja se buđi od zimskog sna, i vedrije nebo i toplije sunčane zrake i prvi miris proljetnoga cviljeća i prvi cvrkut veselih ptičica na zelenoj grani: sve nam navješćuje radost, utjehu, novi život, uskrsnuće. (Dr. F. Barac, Liturgika). Cijelom vasionom oti se veličanstveni aleluja. — Neće li odjekivati i u srcu kršćanira-ka'olika?

Travnik.

Josip Predragović D. I.

